

REDACTIA

Arad, Str. Anlich (Adam)

ABO MENTUL

Penru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2
an fl. 6; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 luna fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Penru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se inapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Anlich (Adam)

INSERȚIUNILE

de 1/4 de garson: prima-ora
7 cr.; a doua-ora 6 cr.;
a treia-ora 4 cr. și timbru
de 40 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a plăti
înainte în Arad.

Scrisori adresate la
redacție

TRIBUNA POPORULUI

Organizațiunea partidului NATIONAL ROMÂN.

Ne-am dat silință să înțelegem oare-cum pe dl Alexandru Mocsonyi când pretindea, ca Românii să pună carul în pietri pentru menținerea organizațiunii partidului național. Este însă cu neputință a înțelege pe dl Ioan Rațiu, care, cu musca pe căciulă, repetă și D-sa această pretensiune. Adecă cum? Dl Rațiu, care a contribuit mai mult decât ori-cine la desorganizarea partidului, vine astăzi să declare, că îndeosebi organizațiunea partidului trebuie susținută? Nici ministrul Hieronymi, dacă ar fi făcut o asemenea declarațiune, n'ar fi apărut atât de ridicol, precum apare astăzi dl Rațiu.

Organizația partidului nostru național, așa precum s'a dezvoltat ea în decurs de 18 ani de când există, este întemeiată pe principii constituționale și liberale. Membrii partidului, cari aparțin unui cerc electoral, aleg doi reprezentanți. Toți reprezentanții întruniți constituiesc Conferența națională, care hotărăște asupra tuturor chestiunilor politice, stabilește directivele și încredințează unui Comitet ales din sinul ei îndeplinirea hotărârilor. Comitetul, organizat și el tot pe baze constituționale și liberale, conduce toate afacerile partidului și dă seamă Conferenței.

Cine a atacat această organizațiune, pentru-ca să fie astăzi nevoie de hotărâri și declarațiuni pentru menținerea ei?

Mai întâiu a atacat-o guvernul, care a'oprit în mod absolutistic și fără nici un temei legal ori-ce întrunire și activitate în numele partidului național. Prin această dispozițiune a puterii statului s'a făcut, ce e drept, cu neputință ori-ce manifestație publică a partidului. Însă partea internă a organizației a rămas neatinsă, fiindcă aceasta este din afară „neatacabilă”. Guvernul a oprit Comitetul partidului să se întrunească și să lucreze, însă n'a putut opri pe bărbații, cari constituiesc acest Comitet, ca să iee ei între ei înțelegere asupra tuturor chestiunilor ce privesc partidul. Guvernul a oprit pe membrii partidului, ca să se întrunească sub numirea de partid, însă nimeni nu-î putea împedea, ca ei între ei să iee o înțelegere și să-și designeze bărbații lor de încredere, precum nu putea nimeni să împedea pe acestia să rămână în continuare raporturi cu membrii Comitetului. Eată dar', că organizațiunea noastră internă, buna înțelegere între membrii comitetului, legăturile acestora cu bărbații de încredere ai membrilor și raporturile între membri și bărbații de încredere, au rămas cu desăvârșire neatinsă de ordonanțele guvernului. Întreg organismul partidului ar fi putut funcționa și după ordonanțe întocmai ca înainte, cu singura excepțiune de formă: eram

opriți cu puterea a declara activitatea noastră ca săvârșită în numele partidului național. După ucazurile guvernului s'au și ținut în realitate mai multe întruniri și sfaturi, fără-ca acestea să fi fost oprite sau sparte de guvern.

Partea internă a organizației noastre trebuie să ne fie neasemănat mai scumpă decât formele ei exterioare de manifestație.

Guvernul ne-a silit să renunțăm numai la forme, cine însă ne-au tăiat toate firele, cine ne-au rupt toate legăturile organizației noastre?

Conferența națională dela 1892 a instituit un comitet de 25 membri, căruia erau încredințate toate afacerile partidului, prin urmare și organizațiunea acestuia. Comitetul, constituindu-se, și-a ales biroul seu în persoanele dlor Ioan Rațiu, ca președinte, George Pop de Băsești și Eugen Brote, ca vice-președinți, Vasile Lucaciu, Demetriu Comșa și Septimiu Albini, ca secretari, și Daniil P. Barcianu ca casier.

În spiritul constituțional și liberal al organizației partidului, toate aceste funcțiuni și dignități nu erau întemeiate decât pe încrederea membrilor comitetului.

În o societate civilizată nici nu este trebuință a stabili îndeosebi regula, că ori-care din cei aleși în birou, dacă ar fi pierdut încrederea alegătorilor sei, va pierde în același moment și titlul, și rangul, și puterea, pe cari le primise dela alegători.

Bărbații cari țin la reputația lor, nici nu așteaptă pronunțarea votului de neîncredere, ei își depun mandatul lor îndată ce simt că au ajuns în opoziție cu colegii și cu alegătorii lor. Dl Rațiu, care se numește president numai în virtutea voturilor de încredere date în Ianuarie 1892 de colegii sei din birou și de membrii comitetului, a ajuns în trista situațiune a vedea întreg biroul, afară de un singur membru, în contra sa.

D-nii Eugen Brote, Vasile Lucaciu, Demetriu Comșa, Septimiu Albini și Daniil P. Barcianu ca membri ai biroului și ai Comitetului, s'au pronunțat pe față și în public contra dlui Rațiu. Cu toate acestea dl Rațiu își închipuiește, că președea și astăzi acest birou și în loc ca să demisioneze, dînsul a silit pe colegii sei să demisioneze. Este aceasta procedere în conformitate cu principiile constituționale și liberale ale organizației partidului?

Dintre ceilalți 18 membri ai Comitetului, cari în Ianuarie 1892 au onorat pe dl Rațiu cu încrederea lor, mai găsim astăzi pe lângă dînsul numai patru, și anume: pe d-nii Patriciu Barbu, Iuliu Coroianu, Teodor Mihali și Rubin Pațiu, toți patru advocați. Cu toate acestea dl Rațiu reclamă pentru sine titlul, rangul și puterea presidentului Comitetului de 25! Dl Rațiu se face, precum se vede, că nu înțelege și că nu știe să tragă consecuențele. D-sa probabil crede, că nimeni nu-l mai poate destitui, nici

chiar aceia, cari l'au instituit. El rămâne „president”, întempe-se ori-ce s'ar întempla. Se înțelege, că cu asemenea raționamente dl Rațiu și-a înstrăinat pe colegii sei și a distrus Comitetul într'un timp când întrunirea Conferenței naționale și instituirea unui nou comitet erau preste putință.

Comitetul a plecat, ear' dl Rațiu a rămas ca president — pentru-ca să distrugă o altă operă însemnată, care făcea și ea parte din organizațiunea partidului național.

Este îndeobște cunoscut, că la anul 1884 mai mulți membri distinși ai partidului au fundat din mijloacele lor proprii „Tribuna”, care a devenit mai târziu nu numai organul de capetenie al partidului, ci sufletul întregii mișcări naționale. Să fie bine înțeles, că între fundatorii „Tribunei” nu se găsea nici dl Rațiu, nici dl Coroianu nici dl Barbu, nici dl Pop de Băsești, nici dl Mihali și nici dl Pațiu. Lipsit de încrederea colegilor sei și abusând de puterea sa de președinte al Comitetului dl Rațiu a smuls cu ajutorul tribunalelor maghiare „Tribuna” din mâna fundatorilor ei, pentru-ca să însulte pe aceștia chiar în coloanele foii întemeiate și susținute de ei cu multe jertfe materiale și spirituale.

Aceste două fapte: Distrugerea Comitetului și convertirea „Tribunei” trebuiau să lovească în mod mortal partea internă a organizației partidului. Comitetul spart fiind, partidul a rămas fără conducere, ear noua „Tribună” a dlui Rațiu a produs printre membrii partidului o confușiune din cele mai regretabile și mai păgubitoare.

Eată cum dl Rațiu a păcătuit mai mult decât guvernul unguresc în socoteala organizației partidului; eată cum d-sa a călcat în picioare toate principiile constituționale și liberale ale acestei organizațiuni; eată cum d-sa a tăiat toate firele și a rupt toate legăturile între membri și instituțiunile partidului!

În nevoile sale multiple dl Rațiu recurge astăzi la mijloace, pe cari organizațiunea partidului nostru nu le cunoaște și nici nu le admite. D-sa ca „president” al comitetului ține „consfătuiri intime” cu „fruntași” ai partidului. Numele acestor „fruntași” sunt ascunse înaintea publicului; bagsama rangul lor se derivă numai de la un decret al „presidentului”. Hotărârile lor sunt însă publicate de dl Rațiu, probabil cu pretenția a fi respectate. Face însă impresia unei farse când o asemenea „întrunire de fruntași”, ilegală în înțelesul organizației noastre politice a partidului, hotărăște susținerea organizației partidului, și enunță această hotărâre sub presidenția unui „president”, care în înțelesul organizației noastre nu mai este president, și care a contribuit și contribuie necontentit la distrugerea organizației partidului!

Da, partidul național român are să-și păstreze fără îndoială principiile organizației sale și fără-ca dl Mocsonyi să o ceară aceasta înde-

sebi, și mai ales fără-ca „fruntașii” să consimtă cu dl Rațiu în susținerea acestor principii. Speranța însă ca s'ar pute produce în partid un curent, care ar tinde să susțină destrăbălarea și slăbiciunea „presidiată” de dl Rațiu, are să rămână deșeartă.

Limba italiană printre Slavi. O depesă specială din capitala Muntenegrului, Cetinje, a lui „P. Lloyd” de la 19 c. vestește:

„Principele Nikita are de gând a introduce limba italiană ca obligatoare în toate școlile din Muntenegru. Spre scopul acesta, el s'a adresat guvernului italian, să-i trimeată învățătorii”.

Încă de mult, dar' mai ales de când cu căsătoria fiicei Elena a prințului Nikita cu moștenitorul tronului italian, Victor Emanuel, se observa, că Muntenegru caută să se emancipeze de unele legături ale sale cu Austro-Ungaria. Între acestea se numără și legătura postală a țerei muntenegre cu serbinătatea, care încă din secolul trecut era întocmită așa, că atât în Muntenegru, cât și afară din el poșta trecea prin Bocca di Cattaro, cea austriacă.

De vre-o doi ani încoace principele Nikita lucrează, ca legătura postală a țerei sale, cu străinătatea, afară de Austro-Ungaria, care ar rămâne ca și până acum, să se facă pe calea Italiei, trecând prin orașul muntenegru Antivari (Bar.) și portul maritim Dulcigno, ear' de aici pe mare în vr'unul din porturile italiene.

Se înțelege că tendința aceasta ca și celelalte de emancipare, nu-î plac Austro-Ungariei; de acolo provine pe semne, și faptul anunțat mai zilele trecute, că între poștele monarhiei noastre și cele din Muntenegru a încetat ori-ce circulație ca mandate postale.

D'ale cătăniei. Comandantul corpului de armată al 7-lea, locțiitorul de mareșal-campestru Schwitter, din Timișoara, a trimis comandanților de trupe din circumscripția sa, porună severă privitor la modul, cum să se facă instruirea (Abrihtung) recruților. Între altele orânduiește că:

1., ca instructorii la recruți să fie aplicați numai astfel de suboficieri inteligenți, cari posed calitate de cunoaște firea omului (erforderliche Menschenkenntniss).

2., cu recruții trebuie să se umble în mod uman; d'aceea e oprită sever palmuirea și alte soiuri de vătămare.

3., trebuie să se țină seamă deosebită de cunoștințele limbistice ale cătanelor.

Deși asemenea porunci au fost date și mai înainte de cătră comandanții superiori, totuși salutăm întotdeauna cu satisfacție și mulțumită rețineria lor, mai ales când aceasta se întemplă în formă așa de severă, cum se pare că este porunca bravului și umanului cătănă comandant Schwitter.

D'ale tunarilor celor none. Din Viena se anunță oficios:

„În budgetul comun pe anul 1900 nu va obține capitulul pentru tunarile cele noue. Experimentările ce se fac cu ele nu sunt încă terminate și nici nu este hotărât, încă din ce material vor fi turnate, din oțel sau bronz. Pe semne experimentările vor fi gata încă anul

curent și atunci administrația militară ar cere buget extraordinar pentru tunurile cele noue. Suma necesară în acest scop s'ar ridica la 40 milioane florini, care însă vor fi împărțiți în mai multe rate.

Deși isvorul știrii este oficios, opinia publică nu voeste să dea crezământ știrilor acestora de amânare, ci crede mereu, că ministrul de resbel va cere încă în delogațiunile din ăstă, creditul pentru noile tunuri.

Un act rezervat din 1874,

care se recomandă în atențiunea celor activi de astăzi, în lupta pentru existență.

Sub acest titlu „Gazeta Transilvaniei” publică următoarele împărțiri interesante pentru istoria noastră contemporană, primite — cum zice — dela un distins luptător, care, judecând după stil, nu poate fi altul decât dl V. Babeș.

Situațiunea, în care ne aflăm deveniți noi Românii din Austro-Ungaria cu biserică noastră și drepturile noastre naționale, astăzi după luptă grea de 30 de ani și mai virtos după frământările ce de un scurt timp le vedem pornite din toate părțile, chibzmate și nechieimate, ca din desperațiune, pentru încercarea oarecărei scăpări din impasul, ce parte mare înși-ne ni-l'am creat, sigur din nepricepere, poate și din slăbiciune de caracter, — aceasta mă face a crede oportun și a simți chiar necesitatea, de a da publicității, unul câte unul, acele acte ale trecutului mai de demult, din care generațiunea astăzi activă a poporului nostru să cunoască și învețe: cum bătrânii, cei p'acel timp activi, din capul locului prevedeau tendințele intrigei rafinate de sus, de a ne incurca, desbina, slăbi și turti la pământ, și — cum fruntașii cei sincer devotați neamului și cauzei lor se nevoiau să împedea cea pornire criminală în viața statelor și popoarelor, care pururea a dus carul statului la — catastrofe și popoarele la decădere!

Face-voiu începutul cu un act, ce — doară că tocmai astăzi se potrivește împregiurărilor, act combinat și încheiat în fața intrigei și presiunii de sus, când cu alegerea de Arhiepiscop și Metropolit la Sibiu. Îl voiu publica aci fără vre-un mai lung și special comentariu, lăsând, ca astfel de comentariu să și-l facă și aplice, dacă vor avea inimă, minte și ocaziune — cei chemați și interesați mai de aproape.

Metropolitul Șaguna trecuse la cele eterne. Episcopul Aradului Procopiu, om bătrân, coetan și camarad vechiu din Carlovăț cu Șaguna, fiind, cum se credea, din natură simplu și blând, n'avea dușmani personali nici în sus, nici în jos; deci nor malminte, fără de vre-o mare greutate i-a urmat amicului său în scaun.

Ei, însă la ce nimenea nu se aștepta, abia ce instalat fu, ca printr'o minune își schimbă firea și a început până și pe față a șovăi întru împlinirea angajamentelor sale cu fruntașii alegătorilor, și așa zicând amicilor săi, prin aceasta făcându-se tocmai bun, pe cât de mameluc celor de sus, așa de păpușă, cum le trebuia radicalilor sârbi decizători în congresul din Carlovăț, cari și unii și alții, adecă și cei din Budapesta și cei din Carlovăț și Neoplanta, se aflau într'un fatal impas în chestiunea persoanei cu care să îplinească vacanța scaunului arhiepiscopal și patriarhal din Carlovăț, pozițiune atât de splendid dotată și — tocmai prin aceasta atât de — degradată! Tot d'odată însă — ocaziune binevenită Românilor, ca să scape de omul, care ca un al doilea Sixtus Quintus, după-ce se simți sigur pe tronul bisericesc din

Sibiu, aruncând dela sine cărjele simplității și blândității creștinești, se puse în poziură de „mameluc independent”, („fából vaskarika”) al sântelor, bine combinate interese ale noastre.

Astfel tronul din Sibiu după scurt timp earăși deveni vacant și — lupta pentru ocuparea aceluia reinviă Partida națională era compactă — nu ca astăzi — și candidatul ei, după senin, era Episcopul din Caransebeș, Popasu, bărbat la înălțimea chemării, dar care, deși ales cu mare majoritate, pentru cuvântul că nu vorbia limba maghiară, și poate și din alte cauze neobținând confirmarea de sus, pentru împlinirea scaunului urma să fie făcută nouă alegere. Și acum candidatul partidei naționale-liberale era părintele protopop și vicariu episcopesc dela Oradea mare — Ioan Mețianu, care însă din cauze, cari cu altă ocaziune au fost din destul apreciate în această foaie, deprecă candidatura. Vorba era, ca cei de sus, de la putere, înamorați de persoana episcopului Miron din Arad, care atât de frumos vorbia limba maghiară (pe întrecute chiar cu Academicianii maghiari), și pe lângă aceasta jura în liberalismul genuin al dmnilor maghiari etc., din răspuțeri stăruiau — prin agenți lor pentru a acestuia alegere. Tocmai însă de aceea afund stăpânită de neîncredere într'însul era majoritatea congresuală; și atunci pe față a pășit pentru d'însul — rivalul său, candidatul partidei naționale, metropolitul de astăzi, părintele Mețian și d'însul a stăruit că pentru d'a eși din impas, să se facă ca Miron un aranjament, o bună înțelegere spre asigurarea drepturilor și intereselor bisericești; ceea ce în cele din urmă nici nu s'a putut altfel.

Acest act de „bună înțelegere”, care în curs de 24 ani cât a stat Miron în fruntea bisericii, de multe ori a trebuit să-i fie prezentat drept un schimb moral, — une-ori folosind, une-ori nefolosind nimic. Dovadă destulă, că — acolo unde nu există nici în inimă simțul, nici în minte priceperea datoriei, de geaba este ori ce angajament, fie cu parola, sau și în scris pentru împlinirea ei.

Înaltpreasfințitul de azi din scaunul metropolitan sigur o știe aceasta, și o știe și alegătorii săi, cel puțin fruntașii dintre ei; de aceea nici nu s'a simțit între d'însii lipsa și oportunitatea de vre-un aranjament și — cu totul degeaba au fost scrupulii șiretului bănuitor Banffy, („a ravasz oláhnaak”, cum i-au zis nihilisti din Agria) cu ocaziunea censurării alegerii.

Merită deci, așa cred, acest act, până acum rezervat, a fi dat publicității, afară de considerațiunile mai sus expuse — și de aceea, căci din chematele cinci persoane, cari l'au subscris, numai încă două fiind în viață, fete de lipsă, ca acestea să i controleze exactitatea. (L'am publicat în numărul trecut. Red. „Trib. Pop.”)

Ca de încheiere numai încă atâta, că atât părintele Miron, cât și predecesorul său Procopiu, mari refractari s'au arătat în contra angajamentelor cuprinse în punctele 5 și 7. Părintele Procopiu avuse imbecilitatea d'a dechiara francamente, că — știe el bine, cât de neplăcută este celor dela putere — armonia și pășirea solidară făcuse între Sibiu și Blaj; d'aceea — n'ascultă el de sfatul alegătorilor săi! — Miron a găsit alte pretexte.

Astfel suntem noi cu — sfinții părinți din fruntea bisericii, prin care lucrăm a ne găsi mântuirea! Din darul Împăratului cereșc avem și câte o excepțiune. Închinăm-ne acestora, fără de cari ar trebui să desperăm!

DIN AUSTRIA.

Parlamentul.

Între o mie și una de simptome ale boalei, sau — dacă e ertat a vorbi de speranțe de reînscătoșire ale primului moment în care s'a sculat din patul reconvașcentului atât de grav morbos, este și împregiurarea, că parlamentul a ținut până acum nu mai 2 ședințe, Mercuri și Vineri, deși de doi ani și jumătate n'a lucrat aproape nimica. Este întocmai ca și când unui greu bolnav, slăbit până la piele și oase, dar scăpat din brațele morții, n'ar fi ertat să mănânce alt ceva, decât un ou fiert pe zi, dar numai galbinușul, căci albușul nu conține nutreiment, ci numai clei; și cu beutură: câte va picături de cognac cu sodă. Nu apă curată de fântână, căci e mai grea de mistuit.

Cam așa hrană a procurat parlamentului austriac și contele Clary, ministrul de comerț și „președinte în consiliul de ministri”, în cele două ședințe de la 18 și 20 Octomvrie.

În cea dintâi, noul cabinet așezându-se la locul său, mai întâiu contele Clary a invitat pe părintele octogenar Dr. Zurcan din Bucovina, să îndeplinească funcțiunile presidentului de vârstă; el n'a fost deci „ales”, precum scrie în necunoștință de cauză cea mai bine autorizată și informată foaie românească. Rostind o mică alocuțiune, părintele Zurcan chiamă 8 deputați din cei mai tineri, pentru a-l ajuta la conducerea alegerii presidentului definitiv, la care se și procedează imediat.

Abia provoacă pe deputați a-și depune biletele de vot, se scoală Schönerer și voeste a vorbi despre alegere, mai bine zis contra candidatului majorității, Dr. Fuchs, care a fost president și în precedentă sesiune. Păr. Zurcan nu-l lasă însă să vorbească, ceea-ce se repețise de patru ori. Schönerer însă totuși reușește a profera mai multe vorbe grave la adresa Drului Fuchs. Ear Wolf strigă: „Pfu! Fuchs!”

La alegere au luat parte 325 deputați, din care 55 au depus bilete albe, fără nume; astfel că din 270 voturi, Dr. Fuchs a fost ales cu 264. După o vorbire foarte scurtă de mulțămire și exprimarea speranțelor de o lucrare rodnică, urmă declarațiunea șefului guvernului, din care am adus extract în n-rul precedent.

Presidentul clubului deputaților cehi, Dr. Engel, a luat cuvântul imediat după contele Clary, ca asupra declarațiunii guvernului să se deschidă discuțiunea generală. Adăugându-se la ea și opoziția prin graiul deputatului Kayser, propunerea a fost primită unanim. Proxima ședință se fixase pe 20 Octomvrie.

Încă în ziua aceea, deputatul Dr. Funke, în numele presidentilor de club ai partidelor opoziționale, adresase deputatului Javorčík, ca president al comitetului executiv al majorității, o scrisoare, în care-i comunica, că stânga pretinde locul de primul vice-president al parlamentului pe seama sa. Candidatul ei era D-rul Prade, din partidul german popular, pentru care și daseră consimțământul și Schönererianii.

Comitetul executiv al dreptei însă, în ședința sa ținută imediat după aceea a parlamentului, a respins pretenșiunea stângii în cât privește funcțiunea însăși a primului vice-president, legându-se încă că va vota pentru Prade, ca al doilea vice-president. Privitor însă la locul cerut de opoziție, în însăși majoritatea s'au produs divergențe de vederi, cari într'un moment deveniau amenințătoare. Cehii anume și Slovenii pretindeau să fie reales earăși fostul prim vice-president Dr. Feriancici (Sloven), pe care însă nu-l vroia la nici un eis partidul catolic popular, fiindcă Dr. Feriancici pro-

nunțase o vorbire foarte anti-germană, când 100 studenți cehi făcuseră excursie în orașul stirian Cilli, cu care privilegiu se și întemplaseră cunoscutele încercări între Nemți și Slavi.

Lupta pentru locul de prim vice-president decurgea deci în stinul lasuși al majorității: pe de-o parte erau Cehii și Slovenii, pe de altă parte Nemții clericali, ear' serviciul de mijlocitori și împăciuitori îl îndeplineau Polonii, cari, în urma urmelor, precum se zice, la îndemnul contelui Goluchowski, s'au alăturat pe deplin pe partea Nemților și astfel candidatura lui Feriancici a fost delăturată. Nemulțămirea pe partea Cehilor și Slovenilor s'a dat pe față; în urma urmelor, după multe frământări s'a hotărât, ca primul vice president să fie un Polon, anume D-rul Pientak.

Nemții din opoziție însă sperau până în ultimul moment, că vor reuși cumva, prin jocul de după culise cu pretenșiunile lor. Dar n'au isbutit, căci în a doua ședință dela 20 c., candidatul dreptei Dr. Pientak a întronit majoritatea de voturi, astfel că opoziția întregă, răzăjită, la alegerea vice-presidentului al doilea, nici n'a luat parte, a eșit afară din sală, cu socialistii cu tot, ear' la locul acesta a fost reales Românul bucovinean Iancu Lupul, care îl ocupa și în sesiunea premergătoare.

Chestiunea Țiganilor în Ungaria

An de an încurg petițiunii numeroase la dieta din Budapesta, în cari se cere insistență regularea chestiunii Țiganilor, care a ajuns o adevărată pacește pentru Ungaria. Anul acesta au sosit nu mai puțin decât 16 petițiuni de acestea, trimise guvernului de către municipii, comitate și orașe. Parlamentul a transpus toate petițiunile guvernului, ca să și spună părerea în chestiune.

Chestiunea Țiganilor aparține de fapt celor mai importante probleme de administrațiune în Ungaria, dar deslegarea ei întâmpină greutatea economico-naționale, sociale și umanitare. Statul și societatea tind mai mult ca de-un secol la realizarea acestor afaceri, dar scopul dorit până astăzi nu s'a putut obține. Și acest scop nu poate fi altul, decât a face din țiganii membri disciplinați și civilizați ai societății și folositori cetățeni ai statului. În primul rând e vorba de crearea domiciliilor stabile pe seama Țiganilor.

Stabilitatea Țiganilor a avut-o în vedere mai întâiu împărăteasa-regină Maria Teresia, prin ordinele din anii 1761, 1767 și 1773, însă fără a putea ajunge la vre-un succes. Astfel Împăratul Iosif al II-lea, în 9 Octomvrie 1783 a recurs la măsuri draconice în privința lor, li-a interzis căsătoria; a ordonat despărțirea copiilor țigani de către părinți și educarea lor prin părinți creștini; folosirea limbii țigănești era oprită cu aplicarea bastonului; îndeletnicirile țigănești de căpetenie și mai ales pribegirile lor din sat în sat erau împedecate prin forța statului etc. etc.

Contemporanii legau cele mai mari nădejdi de rezultatele acestor măsuri severe, dar în urmă se dovedi, că toate măsurile, toate amenințările, fie cât de des aplicate și repetite, sunt zădărnice.

Acest fapt s'a dovedit și mai târziu, când altfel, chestiunea Țiganilor nu era de importanță mai mare. Numai guvernul absolutist dintre anii 1850 și 1860 reveni în diferite părți la ordinațiunile teresiane și iosefine. Gendarmeria era în acest timp o adevărată groază pe capul Țiganilor călători. Guvernul înființa școli țigănești, pentru ca prin ele să aducă pe acest popor la oarecare

disciplină. Chiar și preoții catolici se nădărnăciseră să convertească pe Țiganii sălbateci și deștrași la o viață regulată.

În timpul mai nou guvernul maghiar a reluat și el măsurile din veacul trecut și a voit pe calea ordonanțelor să pună din nou în viață vechiul Țiganilor. Prin ucazul din 9 Iulie 1867 autoritățile municipale ale țării fură însărcinate să opri și pedepși cu asprime vagabundarea taberelor țigănești. Ordinul era ușor de dat, dar foarte greu de aplicat. Țiganii, ce-și drept, s-au stabilit în multe părți și s-au dat ocupațiilor cetățenești, dar o mare parte a lor încă trăiește în corturile improvizate sau și hăruite suferane, pe care le părăsesc când vor pentru ca să pribegescă haimana prin țară întreagă. Adese-ori te întâlnești cu astfel de caravane; dar ei caută de obicei locurile cele mai ferite unde, ascunși de poliție, pot să dea drumul cailor celor hămeții, ca să pască pe pământ străin. Apoi îi mai vezi în cârduri întregi pe la târguri, întovărășiți de poliști și isgoniți peste nopți, căci populația se teme de acest zău de Țigani, pentru că fură și adese-ori omăci și jefuiesc chiar omor, pentru a pute despoia.

Astfel rezolvarea chestiunii Țiganilor are pentru această țară destulă importanță. Guvernul ungar de acum șapte ani se hotărâse să aibă o rezolvare definitivă. Ministrul de interne de atunci, Hieronymi, a știut de necesar, a lua mai întâi informații esente asupra raporturilor și a mulțimii Țiganilor și în 15 Decembrie 1892 a ordonat, ca municipiile din Ungaria și Transilvania să facă o conscripție a tuturor Țiganilor. Afară de numărul lor, să se stabilească din oficiu și alte circumstanțe, ca modul de traiu, ocupațiunea, starea materială etc. Prin acest ordin guvernul a ajuns în posesia unui prețios material pentru cunoașterea Țiganilor din Ungaria. Eată câteva date din acest material cules în 31 Dec. 1893. Numărul Țiganilor din Ungaria și Transilvania (însă fără Croația și Slavonia) e în total de 274,940 suflete. Dintre aceștia sunt: 248,432 Țigani definitiv stabili; 20,406 Țigani provizor stabili și 8,988 Țigani pribegi (cortorari). Împărțirea asta însă n'are valoare, pentru că deosebirea între Țiganii „puțin stabili” și cei cortorari nu se pare prea mare, astfel că numărul Țiganilor fără domiciliu poate fi socotit de 30,000 suflete. Conscripțiunea aceasta mai dovedește, că cei mai mulți Țigani locuiesc în Ardeal, unde sunt cu totul 105,031, dintre cari 97,235 Țigani stabili, 5925 puțin stabili și 1874 cortorari.

Acest material prețios în chestiunea Țiganilor încă n'a fost exploatat de către administrațiunea politică pentru a ajunge la scopurile practice. Regularea acestei chestiuni însă nu mai poate fi mult amânată, pentru că Țiganii aceștia sunt o plagă și pentru statele învecinate.

„Allgemeine Zeitung.“

NOUȚĂȚI

Arad, 23 Octombrie 1899.

Cea mai nouă acțiune a „neamurilor”. Masa fără cap, „neamurile” își continuă lucrarea în felul lor, așa cum pot și cum ele se pricep. Spre acest scop și-au ales acum un nou cuib, în care să-și depună ouele. Este adecă foaia ovreului Vészi „Budapesti Napló”, în al cărui număr de Vineri (20 Oct.), sub titlul „Cum se împacă dl Mangra?” — eată ce cetim: „Schimbarea mult pomenită în timpul din urmă a unor ultrași valachi o caracterizează mai ales

următoarea scrisoare scurtă, care ni-s'a scris din Arad:

„Prin Arad se șoptește, că buna dispozițiune de la banchetul episcopului Goldiș unora li-ar plăce s'o întrebuințeze așa, ca pe cunoscutul popă agitator Vasile Mangra să-l furișeze în grațiile guvernului și să-l pună earășii la catedra seminarului din Arad. Se poate că totul este o glumă rea, însă dacă lucrul e serios, atunci aceasta ar fi un adevărat atentat față cu maghiarismul, căci: individualitatea și activitatea lui Mangra în trecut a fost viua negațiune a ideii de stat maghiar. Ear' prezentul lui mai bine îl caracterizează împregiurarea, că foaia lui „Tribuna Poporului” din Arad, și azi, în timp ce în unii articoli publică oșelii umflate, tot atunci la alt loc ea defaimă maghiarismul în chipul cel mai bajocoritor. În temeritate sa această foaie a lui Mangra merge până acolo, că în numărul seu din 7 Octombrie anul curent pe cel treisprezece martiri ai națiunii în mod destul de obraznic îi numește treisprezece generali rebeli spânzurați. După un astfel de trecut și prezent e ușor de ghicit activitatea lui Mangra în viitor.”

Aceasta e scurta scrisoare din Arad, pe care „Budapesti Napló” ține s'o însotească de următorul comentariu:

„Despre marea îmbrățișare dela Arad noi, la timpul său, ni-am spus părerea noastră. În patriotismul figurilor de felul lui Mangra n'am crezut nici atunci, și nu credem nici acum. Și deși am dori mult ca lupta naționalistă să fie înlocuită odată cu o pacnică înțelegere, dar' dușmanii nostri obraznici să nu conteze la trecerea noastră cu vederea și la miopia noastră. Dacă dl episcop Goldiș confesează toate acelea, câte le-a vestit la instalarea sa, atunci de bună-seamă va avea grije, ca în dosul firmei de împăcare nici pe față, nici în ascuns să nu se poată continua maghiarofobia în umbra aulei episcopiei.”

Asta ar fi cea mai nouă acțiune a „neamurilor”.

Pentru „Masa studenților” din Brașov. În urma apelului direcțiunii școalelor medii din Brașov, publicul a început serios să se gândească asupra însemnătății mesei, respective a unui internat de studenți la Brașov. După-cum aflăm, colectele s'au început deja; unii dintre pînții preoți, pe lângă colectele dela credincioși, au luat laudabila dispozițiune, de-a se contribui în fiecare an anume sume din lada bisericeii pentru această instituțiune de binefacere. Tot astfel și paticularii au început a face considerabile contribuiri spre acest scop.

Cu frumos exemplu a premers în viața aceasta dl Ioan Săbădeanu, comerciant în Brașov, care a dăruit pentru masa studenților de acolo 1000 franci, asemenea dl și dna Sotir Ianopol au oferit 20 lei.

Se scumpește poșta! Cu introducerea valutei în coroane, unele schimbări vor avea loc în tarifele postale, acomodându-se adecă și poșta noastră comunicației postale internaționale. În urma acestor schimbări taxele postale se vor scumpi; așa de exemplu, taxa de recomandatie, care acum e cu 10 cr., va fi cu 25 fl., 1 cartă postală va costa în loc de 2 cr. 5 fl., portul epistolelor adresate în străinătate va fi în loc de 10 cr. 25 fl. etc. Din contră, se vor ieftini în câțva blanchetele postale.

A 40 a confiscare. Cu n-rul de Mercuri s'a împlinit a 40-a confiscare a „Patriei” din Cernăuți. De astădată censura a eliminat două pasaje din articolul „La reîntoarcerea bar. Bourguignon”, cari se referiau la persoana presidentului Bucovinei. „Trebuie să relevăm de astădată — zice „Patria” — că bar. Bourguignon trebuie să se bucure de o deosebită protecțiune la procuratura i. r. din loc, căci altfel nu ne putem explica fenomenul ciudat, că tot numai acei numeri se confiscă, în cari sustragem procedurile

bar. Bourguignon unei critice severe. Noi Românii vedem în dl Bourguignon intrupată unealta principală a sistemului de oprimare, care s'a pus în praxă față de noi.”

Cina soldaților. Ministrul de război Krieghammer încă în 1897 introdusese o îmbunătățire în alimentarea miliției, exoperând, ca feciorii să capete de 2 ori pe săptămână cină caldă, ceea ce mai înainte nu era. Ministrul a făcut un pas mai departe. În budgetul pe anul curent a luat adecă ca recompensă pentru cele 5 zile, în care soldații nu capătă cină, câte 1 cr. de persoană pe zi, adecă 5 cr. pentru 5 cini. Acum în budgetul pe anul viitor, în care sunt provăzute 4 mil. fl. pentru ridicarea salariilor oficerilor, se spune, că ministrul de război s'a îngrijit mai bine și de cina soldaților.

Fundațiuni. Buuii creștini Mihail Butean și soția sa Floriana Jucan din comuna Ciomacoz au mai întemeiat opt fundațiuni de câte 20 fl. pentru ajutorarea săracilor români din comunele: Genciu, Dindeleag, Mezö Terem, Portelec, Resighea, Sanislău, Sinitea (comit. Aradului) și Vezend. Fundațiunile constătoare din 1600 fl., se vor administra prin curatorii bisericești sub supraveghierea Consistorului gr. cat. din Oradea-mare. P. S. Sa episcopul Mihail Pavel, aflând de multele jertfe ale acestor buni creștini i-a distins prin o epistolă pastorală, ce li-a adresat-o. Epistola aceasta a făcut mare impresiune asupra dăruitorilor, cari la moment și-au încununat numele încă cu o faptă generoasă, dispunând procurarea unui clopot pentru biserica din Ciomacoz, în preț de 850 fl.

Statele Europei. După mărimea teritoriului statele Europei se pun în următoarea ordine: Rusia, Suedia și Norvegia, Austro-Ungaria, Germania, Franța, Spania, Britania-Mare, Italia, Turcia, România, Bulgaria, Portugalia, Grecia, Sârbia, Svițera, Danemarca, Holanda, Belgia, Muntenegru, Luxemburg, Andora, Lichtenstein, San-Marino, Monaco; ear după mulțimea locuitorilor: Rusia, Germania, Austro-Ungaria, Britania-Mare, Franța, Italia, Spania, Suedia și Norvegia, Belgia, Turcia, România, Portugalia, Holanda, Bulgaria, Svițera, Grecia, Danemarca, Sârbia, Luxemburg, Muntenegru, Monaco, Lichtenstein, San-Marino, Andora.

Neamul țigănesc. Țeara din Europa în care Țiganii s'au arătat mai întâi, se pare să fie Spania, unde în 1492 s'au luat măsuri represive contra Țiganilor, cari se înmulțiseră foarte repede. Pe când Spania îi alunga, Ungaria și Rusia le dădeau asil. Totuși în Elveția ei apăruseră deja la 1413, în Italia la 1422, în Franța la 1427 și în Anglia, la 1430. Dl Cora, un etnograf italian socotește pe Țiganii din Europa la 800,000 suflete, ear în total la un milion. Numai în România ar fi 250.000 de Țigani. În Ungaria Țiganii sunt în număr de 150.000 de suflete, în Rusia 80.000, în Spania 40.000, în Persia 20.000, etc. În Africa Țiganii încă sunt numeroși, de asemenea în America și cu deosebire în Brazilia. În insulele Oceaniei s'ar fi găsit earășii destul de mulți. În Turcia-europeeană dl Cora socotește pe Țiganii la 35.000 de suflete, ear în Turcia de Asia la 70.000. Românii din Macedonia numesc pe Țiganii, ca și Grecii, ghifii, ceea-ce înseamnă eghiptenii sau Eghipteni.

Poșta administrației.

D-lui D. Forumb în Toboliu. Abecedare de Moldovan și soții nu sunt. Căldarul nostru Vi l'am expedat cu poșta de azi.

ECONOMIE.

Grâne.

Prețurile de la 20 Octombrie.

	Arad:	B.-Pesta:
Grâu Aprilie fl.	7.60—7.85 fl.	8.50—8.65
slab	7.50—7.70	8.20—8.22
Cucuruz vechiu	4.80—5.	5.05—5.25
nou	3.70—3.80	5.10—5.16
Orz vechiu	5.30—5.40	5.90—7.—
nou	4.80—5.—	6.——6.10
Secară Apr.		6.99—7.00
pe Oct.	5.80—5.90	6.54—6.55
Ovăs Apr.	4.40—4.50	5.86—5.87
Oct.	—	4.90—4.98

Cursul pieții din Arad.

Hârtie-monetă română	Cump. fl. 9-48	vând	9.52
Lire turcești			
Imperiali (15 R. aur)	18.90		19.—
Ruble rusești 100 à	126.—		127.—
Galbeni	5.58		5.68
Napoleon-d'or	9.48		9.56
100 Marcs germane	58.50		58.96
Livre sterling	11.90		12.50

Porci:

(Piața Steinbruch)

Ungari; greutate:			
bătrâni 320—380 kg.	40—42.	cr. p.	kg.
tineri 320—390	44—44.5	„	„
„ 250—390	44—45	„	„
„ până 250	45—46	„	„
mijlocie 240—260	47.5—48	„	„
Din Sârbia	44.—46	„	„

Păștăioase:

Fasole boabe mari albe și rot.	fl. 6.—	6.50
„ „ „ cenușii	7.25	7.75
„ „ „ colorate	5.75	6.—
Linte	10.—	16.—
Mazere pentru fert	11.—	—
„ „ „ aurășită	17.—	—
Macu	31.—	33.—

Semințe:

Trifoiu roșu:	„ 98	„ 40.—43.—
Lucernă: ung.	„ 98	„ 40.—43.—
„ ital.	„ 98	„ 45.—47.—
„ după calitate	„	10.50—11.—
Ulei de napi		33.—
Petrol american rafinat	fl. 22.50	100 kl
„ rusesc	20.—	„
„ de Orșova	19.—	„
„ de Brașov	18.—	„
Spirt grob pentru rafinat	fl. 16.50—16.75	
Lână: de vară	fl. 90.—	92
„ vânăță	90.—	93
„ albă	108.—	114

Pei lucrate:

prima Einsatz-Terzen	10—13 Kl	fl. 137.—140
„ „	14—20	143.—148
„ Zweisatz	20—22	133.—135
„ Dreisatz	22—24	140.—142
„ „	25—26	143.—145
„ „	26—30	145.—146
„ de bivoli	28—32	142.—144

Spirit:

	19 Oct.
Spirit rafinat; cu toptanu	55.50
„ „ cu micu	56.50
„ brut cu toptanu	54.50
„ „ cu mic	55.50

Editor: Aurel Popovici-Barciuan.
Redactor responsabil Ioan Rusu Strianu

La administrația

„Tribunei Poporului“

se află în deposit spre vânzare următoarele opuri și broșuri:

„Povestea unei coroane de oțel“, cu prețul de 75 cr., „Războiul nostru pentru neatarnare“ cu 55 cr., de *George Coșbuc*.

„Teoria dramei“ de Dr. Iosif Blaga. Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massilon traduse prin Ioan Genț. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept“ de Dr. R. Ihering traducere, de T. V. Păcățeanu. Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse“ de Iudita Secula, Prețul 50 cr.

„Juvenilia“, prosă și versuri de Sextil Pușcariu. Prețul 80 cr.

„Vieritul“, de Petru Vancu. Prețul 50 cr.

„Pribeag“, de I. Sceopul. Prețul 75 cr.

La facerea comandelor, cari se vor efectua prompt, rugăm a se adauge și speșele de porto postal.

Administrațiunea „Trib. Pop.“

Exercițiul intuitiv și gimnastic, manual pentru învățătorii școalelor populare române, întocmite după plan, de Ioan Trușculescu, învățător în *Lipova*. Ediția a III. Prețul unui exemplar: 30 cruceri.

„Pălăria Ceasornicului“, comedie într'un act de Mdm. Emile de Girardin, localizată de A. G. N. — Prețul 25 cr.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune“, de Alfred Kormos, trad. de Constantin Pop, funcționar la „Albina“. Carte foarte importantă pentru membrii din direcțiunea tuturor institutelor de bani și a ori-cărora societăți pe acții. Costă 1 fl. 50.

„Povestea unei coroane de oțel“, de iubitul nostru poet *George Coșbuc*, a apărut în Bacurești. În editura librăriei C. Sfetea, cu o multime de ilustrațiuni intercalate într'un text istoric-poporal, ce se extinde pe 260 pagini ale volumului în format octav mare, cu un tipariu frumos și cât se poate de bine îngrijit. Prețul: 1 leu 50 bani.—Din titlul cărții încă se poate vedea, că ea cuprinde istorisirea despre „Restatornicirea domniei românești și războiul pentru nea'ernare“, scrisă anume pentru *terănin e*. Incepând dela introducerea, până la pagina ei din urmă, cartea aceasta, indeosebi, este scrisă cu atâta foc și dragoste de neam, cu atâta măiestrie și farmec și într'o limbă atât de dulce poporală, încât, începând odată s'o citești, n'o mai poți lăsa din mâni până ai isprăvit-o. Și după ce ai citit-o odată, din nou o începi și mereu o citești și tot nu te mai saturezi. — O adevărată podoabă literară și un mărgăritar neprețuit în literatura noastră poporală. Ear servicial, ce are să facă opul acesta țeranului cărturar nu numai în România, ci în toate țările locuite de Români,—nemăsurat va fi. Va reînvia, unde va trebui, va potența, unde este: adevăratul simțuațional, iubirea curată de neam și de patrie, îndemnul spre fapte mari și glorioase și neclintita dragoste pentru limba strămoșească.

Din „Biblioteca Teatrală“ au apărut până acum următoarele broșuri:

Nr. 1. „Soare cu ploaie“, comedie într'un act de Iosif Vulcan: 20 cr. Nr. 2. „Idil la țară“, comedie într'un act, localizată de *Maria Băulescu* după Juin și Flerx: 20 cr. Nr. 3. „Biletul de tramvai“, comedie într'un act de Gr. Mărunțeanu: 15 cr. Nr. 4. „Un om buclucăș“, comedie într'un act localizată de *Maria Băulescu*, după M. Michel și Labiche 20 cr. Nr. 5. „Trei doctori“ comedie într'un act localizată din I. germană de *Virginia A. Vlaicu*: 20 cr. Nr. 6. „Pălăria ceasornicului“, comedie într'un act, de Mdm. Emile de Girardin, localizată de A. G. N.: 25 cr. Nr. 7. „Unde dai și unde creapă“, comedie în 2 acte de Alexandru Cosmar, localizată de Iuliu Popescu 25 cr.

„Foaia Populară“, publicație enciclopedică ilustrată, apare în București în fiecare Joi. După o vacanță de 2 luni a reapărut tocmai acum cu Nrul 24. E de notat, că această revistă dedicată mai cu seamă familiilor de la țară, a atins succesul pe care nu l-a avut încă nici o altă publicație similară: a reușit să-și facă tipografia ei proprie, cea mai bună garanție a unei sigure apariții. Numărul 24 e splendid. El conține pe pagina 1 un mare și minunat reușit portret al M. S. Reginei, după o ultimă fotografie ear ca materie articole economice, literare științifice, didactice, poezii etc. etc. „Foaia Populară“, care se vinde numai cu 10 bani numărul, are marele avantaj, că mai că ea premiu, cu fiecare număr, un roman gratis „O călătorie la Venus“ sau „In anul 4000“. Recomandăm călduros această revistă, al cărui abonament e numai 5 lei pe an. Redacția în București, str. Academiei 37.

„Familia“, vechia și singura revistă literară în părțile noastre, apare în fiecare Duminică în Oradea-mare, sub direcțiunea d-lui Iosif Vulcan, membru al Academiei române. Pretul abonamentului 8 fl. pe an. Numărul 39 (Anul XXXV) din 8 Octombrie st. n. a. c., are următorul cuprins:

Cersitoare, de Constanța Hodoș. — Bujor (poezie), de Haralamb G. Lecca. Aca-

demia Română, raport general asupra crărilor comisiunii premiilor anuale, anul 1899 (Urmare), de Gr. S. Toșca — Cugetări. — Loreley (după H. Heine) traducere de N. Scheletti. — Astronomie și fotografie, de D. — Salon: „Din viața satelor“ de Dușu. — Literatură. — Teatru. — Pictură. — Biserică și școli. — Ce e nou? — Posta redacției. — Călinarul săptămânii. — Ilustrațiunile: Hermann Sudermann. Mignon.

AVIS. P. T. domni învățător colegi. La multele întrebări ce mi se adresează cu onoare vin a răspunde, că deși am tratat în statul de pensionar, dar lucrul departe pe terenul literar-didactic, pentru noul an școlar 1899/1900 pot să vă oferesc cu manualele mele didactice — scrisă multă îngrijire — într'o limbă ușor înțelesă și amăsurat gradului înțelegere a tinerimii noastre din școala poporală, ea așa carte să le fie de folos. Las să urmeze aici întreaga serie: 1. Micul abecedar 18 tabele de părete 3 fl. 60. 2. Micul abecedar P. I. ediția IX. per. I. an 20 cr. 3. Micul abecedar P. I. ediția V. pentru II. an 20 cr. 4. Micul abecedar P. III. ediția V. pentru III. an. 30 cr. 5. Exerciții intuitive ediția pentru învățători 30 cr. 6. Metodă procedera, la Abecedar, p. inv. 40 cr. 7. Limba română (gramatică) 30 cr. 8. Gramatică, ediția VI. (clasa IV., V., VI.) 20 cr. 9. Socota P. I. ediția IV. 20 cr. 10. P. II. ediția II. 20 cr. 11. Tabelele, tabluțe anul ediția III. 6 cr. 12. Istoria naturii, ediția VI. 20 cr. 13. Geografia P. I. ediția IV. (cl. III. și IV.) 20 cr. 14. Istoria Ungariei, ediția II. (clasa IV. și V.) 20 cr. 15. Istoria Univers., (clasa VI.) 20 cr. 16. Abecedar german-român 20 cr. 17. Istoria Bisericii 30 cr. 18. Micul gramatic 30 cr. 19. Cântările Viteazului 10 cr. 20. Învățături despre bani noi 2 cr. Cu sine culegiate *Tubia-seu*. (Com. T. m. m.) posta B. la

Licitațiune benevolă.

Institutul de credit și de economii „ALBINA“ din Sibiu face de vânzare realitățile sale din BUTENI, foste ale lui *Szabó Antal* și cuprinse în pr. f. Nr. 704. Realitățile acestea stau din 5 edificii în piața comunei și din intravilan de 829 st. pătrați.

În acest scop se publică licitațiune benevolă cu termenul pe 29 l. c. 10 oare a. m. în Buteni la casa comunală și se primesc și oferte în scris cari până la acel termen se pot înainta la direcțiunea institutului, ear' în ziua licitațiunii se pot preda comisarului încredințat cu conducerea aceleia.

Condițiuniile sunt următoarele:

1. Ofertul făcut verbal sau în scris este obligator pentru oferent din momentul, ce l-a făcut, pentru institut însă numai după aprobare din partea direcțiunii. Aprobarea sau refuzarea are să urmeze cel mult în termen de 15 zile dela ziua licitațiunii.

2. Prețul de cumpărare se poate răspunde deodată sau în rate în restimp de 10 ani, cu interese de 60/o.

Sibiu, 17 Octombrie 1899.

387 3-3

Direcțiunea institutului de credit și de economii „Albina“.

Un comentariu la § 96 al „Statutului organic bisericesc gr.-or. rom.“ după 30 de ani, de I. car. de Pușcariu. Brașov, 1899. Tipografia Ciurcu et. comp. O broșură în format mare cu un text de 39 pagini. Prețul 1 coroană. Se poate comanda și dela Librăria numitei tipografii.

Almanah, edat de „Reuniunea învățătorilor români de la școalele confesionale gr.-or. din diec. Caransebeșului“, din incidentu adunării generale în bilare, ținută în zilele de 10/22 și 11/23 Septemvrie 1895, cu care ocaziune s'a inaugurat monumentul lui *Constantin Diaconoviciu-Loga*. — Editura comitetului reuniunii. — Sub acest titlu harnica reuniune a învățătorilor nostri din diec. Caransebeșului a scos de sub tipar în „Tipografia diecesană“ din Caransebeș un op voluminos, peste 230 pagini, în format mare și elegant, având un cuprins bogat și de interes general. Prețul cărții

este numai 1 fl. v. a. și se poate comanda de la „Librăria diecesană“ din Caransebeș.

Pentru membrii Reuniunii opul s'a pus la dispozițiunea P. Or. domni prezbiteri, terți din diec. Caransebeșului spre vânzare ear' pentru celalalt On. public se afla de vânzare (cu prețul de 1 fl. plus porto postal de 15 cr. v. a.) la Librăria diecesană din Caransebeș și la notariul comitetului, Ioan Marcu, inv. în Nemet-Bogșan.

Gramatica Română pentru învățământul primar, partea I. de *Ioan Petran*, profesor siminarial (apărută în Arad, 1898 prețul 15 cr.) e aprobată de Ven. Consistor din Arad. Venitul curat al acestei cărți didactice este destinat pentru înființarea unui fond, din care să se premieze învățătorii nostri, cari se vor distinge pe terenul învățământului și, indeosebi, în propunerea limbii materne. Se poate comanda și dela adm. „Tribunei Poporului“.

Calindarul nostru

pe anul visect 1900

ca prim călindar scos în tipografia noastră

a apărut tocmai acum

cu ilustrațiuni, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. porto postal.

Doritorii de a și-l procura sunt rugați

a se adresa la

Administrația „Tribunei Poporului“.

La comanda mai mari de 10 exemplare dăm 20% rabat.

ADMINISTRAȚIA

„Tribunei Poporului“.